

VEILEDNING TIL BESLUTNINGER OM UTVIDELSE AV FRIST I UNDERSØKELSER **Statsforvalteren i Oslo og Viken, juni 2024.**

Lovhjemmel:

Barnevernsloven §§ 2-2 annet ledd, jf. 17-6:

«Undersøkelsen skal gjennomføres snarest, og den skal være avsluttet senest innen tre måneder etter at fristen på en uke i § 2-1 første ledd er utløpt. I særlige tilfeller kan barnevernstjenesten utvide undersøkelsestiden til inntil seks måneder totalt».

Forskrift om statsforvalterens adgang til å ilegge kommuner mulkt ved oversittelse av fristene i barnevernsloven § 17-6:

§ 2: *«Barnevernstjenesten skal sende statsforvalteren kvartalsvise rapporter med kopi av slutførte fristskjemaer. Statsforvalteren kan likevel når som helst be om kopi av slutførte og ikke slutførte fristskjemaer for kontroll».*

Fremgangsmåte

Det er barnevernstjenesten som selv tar stilling til hvorvidt det foreligger særlige tilfeller som gjør det berettiget å benytte inntil seks måneder på undersøkelsen. Beslutningen skal være skriftlig og dokumentføres i saken. Barn og foreldre skal informeres om utvidelsen av fristen og årsaken til den utvides.

Barnevernstjenesten skal rapportere om fristbrudd og utvidede beslutninger hvert kvartal. Beslutningen skal sendes i det kvartalet undersøkelsen er ferdig. Beslutningen skal være anonymisert, og den skal knyttes til det aktuelle kontrollskjema (husk klientnummer). Statsforvalteren går gjennom beslutningen og godkjenner eller underkjenner den.

Barnevernsleder får skriftlig tilbakemelding om beslutninger som ikke er godkjent. Dersom beslutningen blir underkjent skal barnevernstjenesten registrere det på saken, og undersøkelsen blir registrert som et fristbrudd gjennom fagsystemet. Dersom undersøkelsen har gått over seks måneder er det et fristbrudd uavhengig om det er fattet en beslutning, da det ikke er hjemmel i loven for å bruke over seks måneder.

Fra Bufdirs saksbehandlingsrundskriv punkt 20.12.1.1:

«I særlige tilfeller kan fristen utvides utover tre måneder. Fristen kan maksimalt utvides til seks måneder, jf. § 2-2 andre ledd. Barnevernstjenesten skal likevel ikke bruke mer tid enn det som er nødvendig.»

Barnevernstjenesten må begrunne hvorfor det foreligger "særlige tilfeller" som gjør at undersøkelsesfristen må utvides. For at barnevernstjenesten skal kunne utvide fristen, må det være behov for særlig omfattende og tidkrevende undersøkelser som ikke lar seg gjennomføre innen tre måneder.

Dette kan for eksempel være aktuelt hvis en sakkyndig utredning ikke lar seg gjennomføre innen tre måneder, eller hvis familien unndrar seg kontakt med barnevernstjenesten eller tar et lengre ferie-/utenlandsopphold. Hvis det viser seg at utenlandsoppholdet blir langvarig, vil et alternativ være å avslutte undersøkelsen med begrunnelse i at familien har reist ut av landet. Det kan også vurderes om det grunnlag for å henlegge undersøkelsen med bekymring, jf. barnevernsloven § 2-5 tredje ledd. Les mer om dette i punkt 20.13.

Forhold knyttet til barnevernstjenesten, som for eksempel stor saksmengde, ferieavvikling, sykdom med videre vil ikke være en gyldig begrunnelse for en utvidet frist. Kapasitetsproblemer (i barnevernstjenesten eller hos samarbeidsparter), at barnevernstjenesten har kommet sent i gang med undersøkelsen, manglende dokumentasjon, ikke mottatt opplysninger fra andre instanser og lignende, er heller ikke holdbare begrunnelser for å utvide undersøkelsen. Uholdbare begrunnelser vil Statsforvalteren endre til fristoversittelse.

Det er heller ikke en holdbar begrunnelse for utvidelse at barnevernstjenesten har anmeldt saken, og avventer politiets arbeid. Barnevernstjenesten kan ikke vente på politiet, men må gjøre de aktiviteter som er mulig å få til, og beskrive dette i beslutningen. Se retningslinjer for samhandling mellom politi og barnevern.

Det er barnevernstjenesten selv som må ta stilling til om det foreligger særlige tilfeller som gjør det berettiget å benytte inntil seks måneder. Barnevernstjenestens konkrete vurdering skal være skriftlig og dokumentert i saken. Barn og foreldre skal informeres om utvidelsen av fristen og årsaken til dette.

Beslutning om utvidet undersøkelse anbefales tatt i undersøkelsens første halvdel, gjerne i midtveisvurderingen. Dersom en oppdager sent ut i undersøkelsen at det er nødvendig med mer tid, må beslutningen gjøres da. Dersom vurderingen ikke er tatt før fristen er utløpt, blir det en fristoversittelse.

For å føre kontroll med at fristene overholdes skal barnevernstjenesten for hver enkelt sak registrere dato for mottak av melding og datoer for videre oppfølging av saken. Dette er regulert i Forskrift om statsforvalterens adgang til å ilegge kommuner mulkt ved oversittelse av fristene i barnevernsloven § 17-6.

Fristskjema utarbeidet av Barne- og likestillingsdepartementet skal benyttes.

Barnevernstjenesten skal sende rapporter til Statsforvalteren hvert kvartal. Barnevernstjenesten må gi tilstrekkelige opplysninger slik at Statsforvalteren kan vurdere om fristutvidelsen er innenfor rammen av barnevernsloven § 2-2 andre ledd eller ikke. Selv om barnevernstjenesten ber om fristutsettelse, har ikke statsforvalteren anledning til å gi forhåndsgodkjenning. Ved gjentatte fristoverskridelser eller alvorlig fristoversittelse av en enkelt frist, og hvis råd og veiledning ikke har ført frem, kan statsforvalteren ilegge kommunen mulkt».

Statsforvalterens vurdering om godkjenning / underkjenning av beslutninger

Beslutningen skal være kort og konsis, men også inneholde tilstrekkelige opplysninger til at familien kan forstå hva som gjør at det er særskilte forhold ved saken som gir grunnlag for fristutvidelse. Selv om Statsforvalteren skal godkjenne eller underkjenne beslutningen i etterkant, er det ikke en begrunnelse som først og fremst retter seg til Statsforvalteren, men det skal være en begrunnelse i barnevernssaken om at lovens krav om utvidelse er oppfylt.

Vi tar stilling til barnevernstjenestens konkrete beskrivelse og vurdering i beslutningen. Den må da inneholde tilstrekkelig med opplysninger og informasjon til at vi kan vurdere om utvidelsen er innenfor rammen av bvl. § 2-2. Vi trenger å forstå hvorfor saken er et særlig tilfelle. Det holder ikke å eksempelvis skrive at familien er på ferie, eller at foreldrene unndrar seg kontakt. Dette er tilleggsopplysninger, men sier ingenting om at denne saken er et særlig tilfelle.

Forhold som kapasitetsproblemer (i barnevernstjenesten eller hos samarbeidsparter), ferie hos barnevernstjenesten, manglende dokumentasjon eller ikke mottatt opplysninger fra andre instanser og lignende, er ikke holdbare begrunnelser for å utvide undersøkelsesfristen. Slike

forhold er å se på som årsaker til fristbrudd, som det vil være nyttig å vite om – fordi disse vil kunne gi grunnlag for å iverksette tiltak for å hindre fremtidige fristbrudd.

Vi mottar mange beslutninger der grunnen for utvidelsen er at barnevernstjenesten har anmeldt saken, og avventer politiets arbeid. Barnevernstjenesten kan ikke kun vente på politiet i disse sakene, men må gjøre de aktiviteter som er mulig å få til, og beskrive dette i beslutningen. Vi viser for øvrig til Bufdir sin veileder om samarbeid mellom politi og barnevern.

[Politi og barnevern - nasjonale retningslinjer for samhandling | Bufdir](#)

Med utgangspunkt i det dere beskriver vil vi vurderer hver enkelt sak.

Beslutningens innhold:

- Kort om hvem som melder og hva meldes det bekymring om. Barnets alder, evt kort om historikk.
- Hva er gjort av undersøkelsesaktiviteter så langt?
- Hvilke aktiviteter gjenstår for at barnevernstjenesten kan konkludere og hvorfor trenger barnevernstjenesten mer tid til det?
- Dersom foreldre/barn unndrar seg kontakt, må barnevernstjenesten skrive hva de har gjort for å oppnå kontakt, og når.
- Hvis det har kommet nye og avgjørende opplysninger mot slutten av undersøkelsen, må barnevernstjenesten gjøre rede for hva opplysningene er, når de ble mottatt, og hvilke aktiviteter barnevernstjenesten må foreta seg for å undersøke de nye opplysningene.
- Det skal fremgå av vurderingen at det er til barnets beste å utvide fristen.
- Husk at dokumentet skal gis til partene, på lik linje med andre dokumenter i barnevernssaken. Vær varsom med å utlevere opplysninger som ikke er nødvendige.

Momenter vi også vektlegger i vår vurdering:

- Når meldingen ble konkludert og når undersøkelsen startet. Dersom undersøkelsen ble startet opp sent har ikke barnevernstjenesten benyttet seg av tiden de hadde til rådighet.
- Om barnevernstjenesten har besluttet utvidelsen i relativt god tid før fristen utløper.

Øvrige fristbrudd og årsaker til dette

For de øvrige fristbruddene barnevernstjenesten eventuelt måtte ha, skal årsaken til fristbruddet føres i det aktuelle kontrollskjema under punkt 11. Dette er viktig både for at barnevernstjenesten selv skal kunne følge med på hva som fører til brudd på fristen, men også i vårt arbeid med å bringe klarhet i hva som er årsaken til fristbruddet, slik det fram går av forskriften § 3.

Ved underkjente beslutninger

Vi ønsker at vår tilbakemelding om underkjente beslutninger formidles til saksbehandlerne. Vi ser at beslutningene som skrives i mange tjenester er forskjellige og man kan da lære av hverandre. Som en del av internkontrollen kan f.eks de som har skrevet beslutninger i samme kvartal/halvår se på hverandres beslutninger og vår tilbakemelding i den enkelte sak.